

KANADSKÁ%o ZAJĀ•MAVOSTI - 1.

StĀ™eda, 14 prosinec 2022

Ano, ĀCEĀji vĀjude jsou... Ta opravdu masivnĀ- Ā•eskĀj migrace do Kanady zaĀ•ala v druhĀ© polovinĀ› 19. stoletĀ-. Nejprve vedly ĀCEchy k emigraci ekonomickĀ© dĀ™vody, ale v obdobĀ- let 1945-1989 Ājlo uĀ¾ o politickĀ© uprchlĀ-ky, kteĀ™Ā- opustili domov, aby se vyhnuli komunistickĀ©mu reĀ¾imu. VĀ›tĀjĀinu Ā•eskĀ½ch uprchlĀ-kĀ™ z let 1948-1951 tvoĀ™ili vysoce vzdĀ›lanĀ- lidĀ©. Jednalo se o lĀ©kaĀ™e, prĀjvnĀ-ky, politiky, vĀ›dce, zĀjkonodĀjrcce, obchodnĀ-ky a Ā™emeslnĀ-ky, kteĀ™Ā- byli zpoĀ•Ājtku nuceni pĀ™ijmout prĀjci, neodpovĀ-dajĀ-cĀ- jejich kvalifikaci. Po roce 1968 jich pĀ™ijelo uĀ¾ pĀ™es 25 tisĀ-c... NynĀ- v KanadĀ› Ā¾ije kolem 95 000 Ā•eskĀ½ch krajanĀ™.

KANADA je rozlohou druhĀj nejvĀ›tĀjĀ- zemĀ› svĀ›ta (9,98 milionu kilometrĀ™ Ā•tvereĀ•nĀ-ch), rozklĀjdajĀ-cĀ- se v severnĀ- Ā•Ājsti SevernĀ- Ameriky. HraniĀ•Ā- se SevernĀ-m ledovĀ½m oceĀjnem (sever), Atlantikem (vĀ½chod), USA (jih a severozĀjpad) a TichĀ½m oceĀjnem (zĀjpad). Vznikla na Ā°zemĀ- osĀ-dlenĀ©m IndiĀjny a Inuity jako unie britskĀ½ch zĀjmoĀ™skĀ½ch teritoriĀ- a koloniĀ-, z nichĀ¾ nĀ› kterĀ© byly pĀ™edtĀ-m souĀ•ĀjstĀ- francouzskĀ© koloniĀjlnĀ- Ā™Ā-Āje.

Navzdory svĀ© obrovskĀ© rozloze ale mĀj Kanada pomĀ›rnĀ› mĀjlo obyvatel, asi 38 milionu lidĀ-, a tedy i nĀ-zkou hustotu osĀ-dlenĀ-. NapĀ™Ā-klad u nĀjjs mĀjme hustotu zalidnĀ›nĀ- 134,2 obyvatel/kmĀ². Kanada naproti tomu pouze 3,5 obyvatel/kmĀ². (Aby mĀ›li stejnĀ© zalidnĀ›nĀ- jako my, tak by museli pĀ™ijmout 1 304 319 034 uprchlĀ-kĀ™.)

NĀjrodnĀ- sloĀ¾enĀ- obyvatelstva se podstatnĀ› mĀ›nilo bĀ›hem kolonizace, kdy EvropanĀ© masivnĀ› zaplavili severoamerickĀ© zemĀ›. V obdobĀ- od ĀjestnĀjctĀ©ho aĀ¾ sedmnĀjctĀ©ho stoletĀ- u zahraniĀ•nĀ-ch nĀjvĀjĀ›vnĀ-kĀ™ pĀ™evlĀ›dala angliĀ•tina. Pak zaĀ•ali hromadnĀ› pĀ™ijĀ-Ā¾dĀ›t francouzsky mluvĀ-cĀ-. Tak se stalo, Ā¾e je nynĀ- zemĀ- dvoujazyĀ•nou (oficiĀjlnĀ- jazyky jsou angliĀ•tina a francouzĀjtitina), ale v teritoriu Nunavut je oficiĀjlnĀ-m jazykem domorodĀj inuitĀjtitina. PĀ™es tuto migraci byl pĀ™irozenĀ½ pĀ™Ā-rĀ™stek obyvatelstva byl velmi nĀ-zkĀ½, protoĀ¾e pĀ™istĀ›hovalci s sebou pĀ™inesli nemoci, alkohol, kvantum stĀ™elnĀ½ch zbranĀ-. PotyĀ•ky, ve kterĀ½ch byli zabiti pĀ™vodnĀ-domorodci, byly bĀ›Ā¾nĀ©.

Jde o nesmĀ›rnĀ› technicky vyspĀ›lou zemi disponujĀ-cĀ- rozsĀjhlĀ½mi pĀ™Ā-rodnĀ-mi a nerostnĀ½mi zdroji. Kanada je jednĀ-m z nejbohatĀjĀ-ch stĀjtĀ™ svĀ›ta s vysokĀ½mi pĀ™Ā-jmy na jednoho obyvatele. TamĀ›jĀjĀ- Ā¾ivotnĀ- Ā°roveĀ^ je proto velmi vysokĀj.

V minulĀ©m stoletĀ- rĀ™st vĀ½roby, tĀ›Ā¾by a sluĀ¾eb pĀ™emĀ›nil ekonomiku ze zemĀ›dĀ›lsky zamĀ›Ā™enĀ©ho stĀjtu na pĀ™edevĀjĀ-m urbanizovanĀ½ prĀ™myslovĀ½ stĀjt. StejnĀ› jako v ostatnĀ-ch zemĀ-ch rozvinutĀ©ho svĀ›ta, tak i v kanadskĀ© ekonomice dominuje sektor sluĀ¾eb, jeĀ¾ zamĀ›stnĀjvĀj tĀ™i Ā•tvrtiny KanaĀ•anĀ™.

I proto se poĀ•et volnĀ½ch pracovnĀ-ch mĀ-st zvyĀjuje, pĀ™estoĀ¾e ke zlepĀjenĀ- situace mĀ-Ā¾e pĀ™ispĀ›t pĀ™ijĀ-mĀjĀnĀ- imigrantĀ™, k Ā•emuĀ¾ vyzval kanadskĀ© zamĀ›stnavatele i guvernĀ©r centrĀjlnĀ- banky. CĀ-lem nejnovĀ›jĀjĀ-ho imigraĀ•nĀ-ho plĀjnu je pĀ™ijmout cca 500 tisĀ-c novĀ½ch obyvatel. RĀ™st populace skrze imigraci se stal jednou ze zĀjkladnĀ-ch hnacĀ-ch sil kanadskĀ© ekonomiky.

SouĀ•asnĀ© etnickĀ© sloĀ¾enĀ- Kanady je vskutku slouĀ•enina migrantĀ™ z celĀ©ho svĀ›ta. Jsou to pĀ™jstĀ›hovalci z jiĀ¾nĀ- Asie, ĀCEĀ-ny, Afriky a JiĀ¾nĀ- Ameriky. TakĀ© FilipĀ-nci, ArabovĀ© a dalĀjĀ-. KanadĀjtĀ- Ā°Ā™ednĀ-ci k tomu, aby objasnili pĀ™vod a stĀjtnĀ- pĀ™Ā-liĀjnost nĀ› kterĀ½ch imigrantĀ™, pouĀ¾Ā-vajĀ-testovĀjĀ- DNA a rodokmeny. Toto vĀjak vyuĀ¾Ā-vajĀ- v pĀ™Ā-padech, kdy nenĀ- moĀ¾nĀ© nĀjrodnost uprchlĀ-kĀ™ urĀ•it jinĀ½m zpĀ™sobem.

NejvyĀjĀjĀ- koncentrace "viditelnĀ½ch menĀjin" je v Ontariu a AlbertĀ›. Druhou nejpoĀ•etnĀ›jĀjĀ- je ukrajinskĀj

diaspora prÁ;vÁ› v AlbertÁ›, Saskatchewanu a ManitobÁ›. Kanada je domovem pro vÁ-ce ne¼ jeden milion imigrantÁ- z Ukrajiny. Co¼ poÁ•Á-tÁ;me jen ty, kteÁ™Á- uÁ¼ majÁ- trvalÁ½ pobyt. V minulÁ©m stoletÁ- rÁ-st vÁ½roby, tÁ›Á¼by a slu¼eb pÁ™emÁ›nil ekonomiku ze zemÁ›dÁ›lsky zamÁ›Á™enÁ©ho stÁ;itu na pÁ™edevÁ;Á-m urbanizovanÁ½ prÁ-myslovÁ½ stÁ;it. StejnÁ› jako v ostatnÁ-ch zemÁ-ch rozvinutÁ©ho svÁ›ta v kanadskÁ© ekonomice dominuje sektor slu¼eb, je¼ zamÁ›stnÁ;vÁ; tÁ™mi Á›tvrtiny KanaÁ•anÁ-.

Mezi rozvinutÁ½mi zemÁ›mi je vÁ;jak Kanada neobvyklÁ; v mÁ-Á™me dÁ-leÁ¼itosti primÁ;rnÁ-ho sektoru v Á•ele s tÁ›Á¼bou dÁ™eva a ropy. JednÁ; se dokonce o jeden z nÁ›kolika rozvinutÁ½ch stÁ;itÁ› svÁ›ta, je¼ energii vyvÁ;Á¼Á-. MÁ; velmi velkÁ© zÁ;isoby zemnÁ-ho plynu pÁ™mi vÁ½chodnÁ-m pobÁ™eÁ¼Á- a velkÁ© zÁ;isoby ropy a plynu v AlbertÁ› a Á•Á;steÁ•nÁ› i v BritskÁ© Kolumbii a v Saskatchewanu. JejÁ- ropnÁ© zÁ;isoby jsou druhÁ© nejvÁ›tÁ;Á- na svÁ›tÁ›; v Newfoundlandu, Labradoru, Ontariu a v ManitobÁ› je k dispozici velmi levnÁ; energie z vodnÁ-ch elektrÁ;ren. TakÁ© je nejvÁ›tÁ;Á-m svÁ›tovÁ½m vÁ½vozcem zinku a uranu a pÁ™ednÁ-m svÁ›tovÁ½m vÁ½vozcem zlata, niklu, hlinÁ-ku, olova.

MÁ; takÁ© znaÁ•nÁ› velkÁ½ vÁ½robnÁ- sektor, pÁ™edevÁ;Á-m na jihu v Ontariu, kde je dÁ-leÁ¼itÁ½ pÁ™edevÁ;Á-m automobilovÁ½ prÁ-mysl, a dÁ;le pak na jihu QuÁ©becu, kde sÁ-dlÁ- mnoho firem zabÁ½vajÁ-cÁ-ch se kosmonautikou a vesmÁ-rnÁ½m prÁ-myslem.

Kanada je takÁ© jednÁ-m z nejvÁ›tÁ;Á-ch svÁ›tovÁ½ch dodavatelÁ- zemÁ›dÁ›lskÁ½ch produktÁ-. BÁ½valÁ© kanadskÁ© prÁ©rie jsou dnes hlavnÁ- oblastÁ- pÁ›stovÁ;inÁ- pÁ;jenice a ostatnÁ-ch obilovin.

Kanada je ve vysokÁ© mÁ-Á™me zÁ;vislÁ; na mezinÁ;rodnÁ-m obchodu, zvlÁ;Á;itÁ› se SpojenÁ½mi stÁ;ity, s nimi¼ má; dlouhou vojensky nestÁ™eÁ¼enou hranici. Jde o nejdelÁ;- hranici mezi dvÁ›ma stÁ;ity na svÁ›tÁ›.

BilaterÁ;lnÁ- dohoda mezi Kanadou a USA z roku 1989 (FTA) a pÁ™edevÁ;Á-m SeveroamerickÁ; dohoda o volnÁ©m obchodu z roku 1994 zahrnujÁ-cÁ- i Mexiko spustila dramatickÁ½ rÁ-st mÁ-ry ekonomickÁ©ho propojenÁ- s USA.

Od poloviny devadesÁ;itÁ½ch let je kanadskÁ½ stÁ;itnÁ- rozpoÁ•et v trvalÁ©m pÁ™ebytku.

V KanadÁ› je Á¼ivot dozajista fajnâ€!

d@niela